

fundendo certas quasdam orationes, vel pronunciando quasdam vocabula Graeca, Latina, Gallica, Hebraica, aut quae sub intelligentiam nullatenus cadunt. Generatim loquendo, superstitiones omnes, cuiuscumque sint speciei, primo Decalogi precepto interdicuntur: *Omnis superstitiones intelliguntur prohiberi in hoc quod dicitur: Non habebis Deos alienos eorum me.* Quae verba sunt S. Thomae. Quod idem etiam declarat Eboracense Concilium, quod an. 2466. celebratum est. Ratio est, quia quocumque superstitione necessario continet aliquod pactum cum Dæmonie latente implicitum, vel tacitum quemadmodum verbis expressis docent S. Augustinus (a) & S. Thomas (b). Cui quidem doctrinæ tota consensit sacra Facultas Theologica Parisiensis in octavo Censuræ articulo 19. Se-
(a) 5. Aug. l. 2.
de Doctrin.
Chris. c. 20.
& c. 22.
(b) S. Th. l. 2.
q. 122. a. 1. ad
prembris 1498. qui refertur a Gersonio.

CASUS PRIMUS.

FLORENTIUS Parochus de S. Petro sequitur antiquum quendam usum, non tantum ab antecelsibus suis, verum etiam a plurimis Diœcesis Parochis frequentatum; qui nimur ejusmodi est, ut ipsius Ecclesiæ Clavis igne rubefacta adveniatur ad caput Boum, Canum ceterorum quo animalium, ne rabies contrahant, vivente scilicet in tota passim Provincia generali illa confuetudine, ut capitibus animalium Clavis alienus Ecclesiæ, que sub invocatione S. Petri dedicatur, applicanda eadem ratione curetur: qui quidem usus solet ut plurimum obtineatur in tuto Avenionensi Comitatu, tum apud multas Galliarum Provincias; abique eo quod quidam in ea re vitæ, aut dignum repugnante deprehendatur; potest-ne predictus usus tanquam superstitionis condemnari?

R E S P O N S.
Ufus predictus plurimam prorsus olet superstitionem. Quonam etenim fundam non propagari potest, virtutem eam inesse Clavi alienus Ecclesiæ, que Deo conferatur sub invocatione & Patrocinio S. Petri, ut potiori iure, quam Clavis alienus Ecclesiæ, que sub invocatione cuiuslibet alterius Sancti dedicatur, aliquod animal aut a contrahenda rabi discedat, aut a contra-
cta libera: Quo jure fingi potest, posito, quod ejusmodi Clavi tanta vis indita sit, futurum ut si frigida admoveatur, omni jam virtutis efficacia careret? An inde nimur, quod qualiter illa tanta virtus sit quid calori ignis necessario annexum? Si namque contendatur, istam clavem non agere, nisi interveniente depreciatione S. Petri; tam, eandem calidam admoveiri, prorsus inane est; sicutum non major inde S. Petro honor accedit. Sed iterum, qua de causa animo pertinet, clavi alienus Ecclesiæ de S. Petro tribuit tantam ejusmodi virtutis efficaciam, & eandem Ornamenta, aut etiam Sacris Vasis, que in usum edunt ejusdem Ecclesiæ, denegari?

Censemus igitur, si talis usus non praे se ferat vanæ superstitionis argumenta omnino indubita, aut cultus latente inani ac supervacui, procul dubio plurimum adesse locum existimandi, eundem esse superstitioni vanæ aut mani latente ac supervacuo cultui proximum, neque quidquam aliud esse, nisi quoddam eritis figuratum, cui nullum aliud fundamentum succurrat, quam ex ignorantia fidelium, aut sordida turpis luci cupiditate, qua flagrant quidam Ecclesiastici nimia popularum simplicitate atque credulitate abutentes.

Posset etiam, ut videtur, in eundem locum ac ordinem receneri predictarum superstitionum, usus, qui quibulam in locis frequentatur, adhibendi sibi primum nummum, qui Crucifixum fuit oblatum in Parasceve: confutudo sese tangendum offerendi septimo infanti macculo, ut ex illa tactione struma penitus sanentur, & plurima ejusmodi, que passim occurserunt usum variorum confuetudinum.

Exstinximus ergo, futurum profecto, ut Florentius Parochus de S. Petro sese sapientius geret, si confuetudinem ejusmodi de sua Paro-

cia plane tolleret ac resarciret, modo possit id ipsum tentari abique periculo concitandæ offendit in Populo, qui confuevit in istis penitus habere vanas generis istius superstitiones; atque, si facilius ac feliciter res succederet, & opera premium esse futurum, ut ad suum Episcopum recurreret, & justa sibi ab eodem renunciata exequatur. Nihilominus, si eo usque nulla ratione pervenire possit, ut eandem totam extinguiri propter obstinationem ignorantis populi pertinaciam; eam partem debet potissimum amplecti, ut eandem toleret; quod abique peccato fieri ab eo posse praetulimus, ulque dum Ecclesia ea de re iudicium suum ruleret; siquidem, qui confuetudinem ejusmodi sequuntur, non committant inde peccatum latrem mortale propter suum, qua scilicet excusat, bonum fidem atque simpliciter; cum icticet ex se non habeat ejusmodi confuetudo, ut sit vera superstitione potius, quam quod solet sub appellatione supervicii cultus circumferri.

Cui decimatione faveat tententia Cardinalis Cajetani: (c), qui ea de re sic habet: *Adverte, Card. Cajetani, quod multa observantur in his, que pro Dei reverentia aguntur, que superstitione apparent;* & tamen sunt: *Et dicunt, se excusari, quia habent taliter devotionem.* En, quod memoratur in eruditio ipso Cardinali, exemplum. *Vestib. gratia, patientes contractionem nerorum accipiunt primum Cardinum obitum crucifixo in parafice, cum adoratur;* *Ex eo to fit annulus, qui gestatus valer contra illam passionem.* Dicunt, quod habent devotionem ad hoc; quia sic didicuntur & experientur... videtur ergo simplici corde similia credentes & facientes ex devotione, excusandi; quia non peccant, aut venialiter tantum; ex quo principale, puta: quod divinis officiis virtus, poset sufficiere, sicut nesciant alios reddere rationes, quare has conditiones, que vane sunt, observant, & nib quia se accepterunt a majoribus. Difficile est enim confutare, quod seniorum traditione & auctoritate formatum vulgares accepterunt. Non sum tamen hec extendenda, sed prudenter declaranda: ab his arcendi bovinis, ubi fructus speratur, ne deteriora eveniant; videtur enim hec sic simplici corde ex devotione facta valde imperfeta, Superstitionem sapere (d).

CASUS II.

VALENTINUS, qui nomen gerit viri singularis omnino pietatis, aliquos agros sanavit, recitando Evangelium secundum S. Joannem. In principio, quinque Pater & Ave Maria, cum quibulam alii adjuncit orationibus. Numquid inde Superstitionis aliquius argendus est?

R E S P O N S.

Illud non potest dici superstitionis, quod plurima cum reverentia Divinum nomen invocatur, aut certa quedam oratio recitur, quam Ecclesia comprobat: modo non aliunde speretur effectus aliquis optatus, nisi exulta Dei bonitate, unicaque ipsius omnipotenti: atvero, si aliter expectaretur profecto contraheretur peccatum superstitionis. Etiam proficeret verba divina, aut invocare

(d) Coll. Pe-
trocor. 10. 4.
Coll. 3. qu. 1.
Sambovius 1. 2.
caus. 2. 1.

(a) S. Thom. divinum nomen, ait S. Thomas (a), si respectus habeatur solum ad Dei reverentiam, a qua expe-
ditum effectus, licitum erit. Si vero habeatur re-
spectus ad aliquid aliud vane observatum, illius
(b) Idem lib. erit. Et paulo post: (b) Eadem ratio est de por-
tatione reliquiarum: quia, si portentus ex fiducia
Dei & Sanctorum quorum sunt reliquiae, non erit
illius: si autem circa hoc attenderetur aliiquid
aliud quantum; puta quod vas esset triangularis,
aut aliud aliud hismodi, quod non pertinet ad
reverentiam Dei & Sanctorum, esset superstitionis.

Ex quibus inferre licet, si Valentinus in orationibus quas confuevit recitare, nihil aliud intendat, quam debitum Deo obsequium exhibere, nec nisi ad ipsius supremæ bonitatem fanationes ægrotorum sperare, in quorum gratiam predicas fundit preces; eum nullo iure posse superstitionis argui: at ejusdem conscienti omnino centendum eum esse, si verbi gratia confidat, futurum ut ex certis quibuslibet, sum effectum consequatur; aut si eumdem speret ex certis quibuslibet vicibus, quibus recita-
rit orationes; quasi ei perficium fore, nihil sibi profuturas, quantum ad optatum effectum, orationes quæ per totidem vices non recitarentur.

Atque hic potissimum de causis generaliter asseri potest, formulas orationis singularium esse de superstitione proflus suspectas, si ex ipsis potius, quam ex quacumque alia postulatis effectus speratur, præteritum vero cum ab Ecclesiæ non compabantur. Ratio est, quia plurimis datur locus coni-
ciendi, effectum qui inde sequitur, procedere a dæmoni, qui summa cum industria totus in illud semper incumbit, i. si fideles deterret ab ordinariis confuetudinibus quas ab Ecclesiæ compabantur, & alias quasdam eis suggestas quas auto-
ritate sua non approbat; quo ea ratione eos faciat ab ejus mente & instituti prouti alienos: 2. ut afferat privatis personis occasiones, e quibus ef-
ferantur superbia, & inanibus ac vanis studient inquisitionibus: 3. ut se transformet in angelum lucis, quo facilius decipiat simplices ac credulos.

Indeque est, quod Petrus Simon episcopus Irenensis de tentatione sui confiliis damnaverit tamquam illicitan, ac interdixit ut omnino superstitionem, quamdam orationem, quantum ad sanations quas afferbat, quam solebat quidam dux militum adhibere ad sananda vulnera suorum militum; quamquam illa oratio foret proflus ad religiosam, si sola verba confiderentur quibus ipsa concipiebatur. En quia referuntur a Delrio (c): Per Je-
sus Christum, cum Christo Iesu, & in Christo Je-
su, tibi Deo Patri omnipotenti, omnis honor &
gloria in unitate sancti Spiritus in omnia sæcula
seculorum. Oremus. Præcepis salutaribus moni-
ti, & divina inspiratione formati, audemus dice-
re: Pater noster qui es in celis, sanctificetur no-
men tuum, &c. omnipotentia Patris, sapientia Filii,
virtus Spiritus sancti, sancte hoc prefens vul-
nus & defendat ab omni malo. Amen Iesu. Do-
mine mi Iesu Christe, credo per te nomen sancte
familie quinte, in cena, post lavatos a te pedes Apo-
tolorum tuorum, accepimus fuisse panem in san-
tas ac venerabiles manus tuas, benedictum, fra-
sum ac datum tuis sanctissimi Discipulis, te di-
cente: Accipite & manducate: Hoc est enim cor-
pus meum: similiter accepimus fuisse calicem in
sanctas manus tuas; & gratias a te dicas fuisse;
& cumdem illis a te fuisse datum, tu nimur di-
cere: Accipite & bibite: Hic est enim sanguis
meus novi Testamenti, qui pro multis effundetur
in remissionem peccatorum. Hec quotiescumque fe-
ceritis, in mei memoriam facietis.

Supplex rogo te Domine mi Iesu Christe, ut ve-
lis bocce vulnus & prefens malum sanare per
tebas sacramenta verbis, per certum efficaciam ac
virtutem, & per meritum sanctissime tuae Passio-
nis. Amen Iesu. In nomine Patris, & Filii, &
Spiritus sancti. Amen Iesu. En qualis te habet
illa oratio, que licet omnino via videatur, nihilominus interdicta fuit omnibus episcopi prelati
diœcesanis; quod quidem interdictum ipse Delrio
Pontus Tom. III.

vindicat plurimis ex caussis. Primo: quoniam non est penes homines privatos, proprio suo marte private sua auctoritate novas inventare formulas orationum; quippe inventa ejusmodi ab uts ipsius Ecclesiæ fini prorsus aliena, que prohibet in suis libris Ritualibus, ne recens adveniente preces ad avertendos morbos adhibeantur; nec finit, adhiberi nisi benedictiones, exorcismos & orationes, quibus auctoritas & approbationis luce pondus adderit. Secundo: quoniam in eo Deus tentatur, quod condatur, certe cuidam orationis formulam eam inesse, ut quoties liberetur alicui persona private eamdem recitare, statim inde gratia quædam curacionum instar miraculi confequerat. Atque re vera quidem, si proprii preces inspiciantur, quibus usi sunt viri Sancti; cum stupendas illas ac miraculis plenas patravere sanaciones; numquam deprehendetur, eos uti fuisse eadem orationis formula; sed eorum unusquisque suam fundebat orationem, propterea sibi, divino Spiritu afflante, fuggeretur. Tertio: propterea quod in praedicta formula memorarentur verba confectionis Corporis & Sanguinis Iesu Christi, quamquam nihil connexionis habeant cum effectu qui inde sperabatur ab illo militari Duce, qui eamdem eo fine proferebat, ut fuos sanaret milites; & facrofancia illa verba fuerint ad finem prorsus diversum instituta; adeoque in ejusmodi conferantur usum, qui toto celo aberrat ab illa mente, quam habuit Dominus nostra, quando eadem pronuntiavit.

Narrat etiam Bodin factum aliud, quod hec loci referre non est a proposito nostro alienum; si quidem apprime conducat ad materialem de qua agitur in proposita specie. In eo describitur histrio cuiusdam mulieris, cui nomen erat Barbara Dorea, que confessa fuit, se se a diabolo accepisse verba, que memorantur a laudato Bodin in ea, quam de illa muliere scriptis mandavit, historię sequentibus verbis: (d) Barbara Dorea, que decreto Curie sententia Prefredi sancto Christo lib. 3. Duxi
proflus
in Sanctum confirmante, cremata fuit 19. Januarii 1577. fatebatur, se illi quos fascinare-
rat, medicinam fecisse diffusa columba & agroti-
stomachio imposta cum his verbis: In nomine Pa-
tri, & Filii & Spiritus sancti, Domini sancti Antonii, & Domini sancti Michaelis Angeli, curari posse ab hoc male: & mandauisse, ut nouem diebus missam in Templo illius vici curarent celebrari.

Quæ quidem exempla eo potissimum animo memoriavimus, ut inde confirmaretur, quæ de Valen-
tino profecti sumus; & manifestum fieret, in praedictis ejusmodi singularium orationum formulas gra-
vissimam ut plurimum cadere suspicionem superstitionis.

CASUS III.

NICEPHORUS vir militaris, cum iamjam ad bellum profecturus erat, nomen suum dedit facio eidem scapulari fodalitio, quoniam fuerat ei facta plurima fides, atque persuaſum ipsius erat, pro certo futurum, ut omnibus qui praedictum scapulari fodalitio addicti, singulis diebus recitant quinque Tater & Ave, gratiam refervari de vita numquam demigrandi, nisi cum beneficio sacramentalis confessio-
nis. Nonne vir praedictus aliquam inde contrahit culpm superstitionis?

RESPONS.

Nullatenus ambigendum est, quin Nicephorus operæ superstitionis culpm contraxerit, cum ex falla illa periuersione quam animo induit suo, nomen dedit facio scapulari fodalitio.

Quamquam etenim usus gerendi scapularis ea-
dem ratione, qua confundendo recitandi Rotari B. Virginis, sit pius ac laudandus, si consideretur dumtaxat ut externa significatio cultus illius inter-
ioris, qui exhibetur sanctissime Virgini, & tamquam tessera quedam qua revocatur in memo-
riam propofitum illud, quod fuit animo destinatum,

privatas aliquas preces quotidie recitandi , aut religiosa quedam opera perficiendi : nihilominus contat , in eo occurrere errorem omnino condemnatum , si animo singatur , prædictæ annæcti vim & faciem certissimi cuiusdam antidotii , quo procreatur quis repetitæ mortis accessus , nisi prius praecesterit sacramentalis confessionis beneficium : quod quidem privilegium proflus fidicium sit ac delirantis animi merum signum , quippe et cui ne divina suffragentur promissa , nec sueretur loco fundamenti ullius viri sancti doctrina , ergo cuiusquam orthodoxi doctoris ; ac tandem ex penes summum Pontificem , nec penes ipsam Ecclesiam fit ejusmodi prærogativam ulli cuiquam accedere ; utpote hoc ipsum divini fit omnino juris , et summi ius dominii .

Quamobrem desferi nimium nusquam potest ignorantia crafa , qui laborant infiniti pro tempore homines hebreios ac plane rudes , qui non gestant capulare , nisi cum eo potissimum animo atque finis ; quique nedum ex eisdem praxi reddantur anteiiores , ad fugientem peccatum ; qui potius infilius ac frequentius in illis prouincie ex sollicitatione dæmonis , qui iudicem imponit , eosque profanis ac fallaci spe circumvenient , futurum ut ipsa afflictions temporis spatiuam certissime concedatur , uno possint ante suum obitum confiteri ; quamquam saepè laetus , quo momento magis inopinata et morte corripiantur .

C A S U S IV

MIROCLEM, qui vir est omnino celebratus ex plurimi remedii non vulgaribus, quorum operis febre, intellit plenioris morbum, & dentium colorem depellere; tres agroti causa morborum uibus afflictabant, adiverterunt; scilicet Ludovicus qui scriberebat, quemque ille febre liberavit ab ipsa die prima, admota ad ipsius pugni brachii commissuram quadam herba per tres varias vias unius circiter hora spatio a se in vicinis disiuntur: Antonius, qui ex intellito pleniori gravissime laborabat, quemque in ipso temporis articulo ab omni penitus dolore levavit, verbis quibusdam diuonato peregrino prolatis, & Pater postmodum recitat: Et Petrus qui dolorem dentium quoque abunda dolebat, quemque eadem ratione reddidit uiuecumque doloris immunitem, dentem ei dando, ui fuerat alteri cuidam propter similem dolorem vallis; & curando cumdem ad dentem admovente, qui ei dolorem inurebat.

Irenaeus aliorum fere similium non vulgaris usus
remedium peritus est, quibus morbos depellere
poterat a bovinis, vaccis, equis, canibus atque
ovibus. Eorum Parochus praedicas ejusmodi sanationes
condemnat, ac contendit in iisdem contine-
ri pactum tacitum cum dæmonie: Irenaeus ex al-
tera parte afferat, nihil quidquam in iis occur-
re, quod vel etiam pacto sit proximum; nihil
se in iisdem fingere; a se se cum intentione recta
in bono animo remedia que novit, adhiberi, eo-
que fine dumtaxata, ut Beneficium in eos conferat
qui ipsum adeunt, absque ne minima quidem mer-
cede; atque ei moribundam patrem suum eorum
item tradidisse notitiam qui quidem, prius quam
vita migraret, voluit eum docere præclarâ mistio
m singularem remediorum rationem, ut haberet
unde posset pauperibus ruficis qui in ipsis vicia-
bus degunt, ex animo caritatis subvenire. Ambo
paracredi petunt, num in eo peccent quod ea qua-
dictum est, mente singularem præfatorum remedio-
rum usum adhibeant?

RESPONSE

Ut sua sit difficultatibus propositis responso, simul etiam plurimis aliis que circa praesentem materiae proponi possunt; afterius duc S. Thomas (a) s. Thom. quidem umbra vel superstitionis vel etiam peccati, adhiberi ad certos quoddam effectus producendos, cum illud habetur compertum; numerum illud virtutem inesse eorumdem producentorum, atque res illae cum animo recto ac simplici adhibentur. Si ergo Mirolo persuasum, illi praedictæ herbae quam admetvnt pugni brachique commissurae, vir-

emere irrevererunt, eas omnes frequenti abdota-
tione, adductisque rationibus Confessarii & Con-
cionatores a populorum animis evellere, & ab iis
declinari curabunt. Quae verba sunt ipsissima me-
morati Concilii.

Concilium aliud antiquis congregatum Rhoto-
magni 15. Decembris anni 1445. sed Raoulde Roul-
le predicte civitatis Archiepiscopo (a) de cui
memoratarum superstitionum concilii deprehen-
duntur, sic statut: *De aliis autem sortilegiis &*
in aliis superstitionibus; pura, Carminatoribus, &
excrevia ad colum hominum & equorum, seu aliis
superstitionibus, ordinat nec sancta Synodus, quod
puna fejuni & carceris unius mensi puniantur
prima vice. Si vero perseveraverint, pona
ariori ad arbitrium Episcopi competantur.

*Quin etiam Concilium Mediolanense primum sub
Carolo Borromeo (b), iubet, ut ejusmodi per-
sonas Episcopi acriter puniantur, & se societate
herbarum, etiquaque mortalium addibitis professo-
sed hoc esse laqueos & insidias antiqui hostis, qui
bus ille persicis genus humanae deciperi nixit
ur.*

ium exterminent. Severius etiam omnino conde-
mnantur a Concilio Burdigalenſi primo, & a Ge-
nerali. Conventu Cleri Gallicani anno Madolini

prolequitor stilo proflus abundantior in una quam
dam e suis decisionibus , quam dedit 30. Novem-
bris 1642, in qua , postquam plurimam istius gen-

*Uno verbo ferendum est idem judicium de qui-
nuscumque aliis variis abformacionibus qualiscum-*

puicumque alius vobis observationibus, qualecumque sint, cum ad aliquem effectum adhibentur, quantum naturalem nullam habent proportionem. Atque ejusmodi sunt inanes illae observationes, quae ab appellatione vulgaris circumferuntur artis noto-rii, de qua arte sic loquitur S. Thomas (c. d): *As-
terioria est illicite esse inefficas. Illicita quidem est,
quia utitur quibusdam ad scientiam acquirendam;
qui non habent secundum se virtutem caussandi
scientiam; scilicet in p[re]ceptione quarundam figuratum
et prolatione quorundam ignorantum verborum, et
illis huiusmodi.*

Tales lune etiam observationes dierum, qui superponuntur esse vel fortunati vel infortunati, & quae lune die, ad observationem cuius periodi contractas accommodantur, disponuntur itinera, & illa quæcumque determinantur, quæ sunt agenda, in quas accerrimi omnino verbis uehementer S. Chrysostomus.

ostomus (e) ; ut etiam S. Ambrofius, S. Augustinus, & Nicolans I. (f). Atque ex predictis criminis superstitionibus illud portentum oritur, quod natus his nostris temporibus, quotidie frequenter : 1. Sicilicet, quod ancilla de veneri ingredi vixum familiarum horreat : 2. Quod tempus venientium vel infanturn futurum, conjiciatur, ex tempore vel fereno vel pluvioso, quod occurrit in fello aliquo Saneli memoria dedicato : 3. Quod existimetur, futurum ut infastæ forent nuptæ, quæ de veneris celebrantur : 4. Quod singulariter quando decimam accumbent mensa, futurum ut annus ex eis intrare cumdum annus decederat : 5. Quod infans qui nascitur operto capite pelliculae

C A S U S

CHRYSOSTOMUS habitator de Parocia S. Be-
næ timens, ne caris quidam cuius morfu[m] sus-
cipiens, rabidis foret: & auditione ista
cepit, nimurum benedicto pani virtutem inesse
grandi ac defendendi a rabi, quando summa
in pietas reverentia fumebatur; rogavit tuum
procurum, ut particulam aliquam benedicti panis
et ei præbere, quam cum eo potissimum fine
medit. Num potius ab his peccato Parochus ei
particulam ejusmodi eo fine comedendum præbere?
autine etiam eidem ejusdem panis frustum dona-
re, ut uni cuidam e suis verberibus quem idem
monmoraderat; edendum offere?

RESPONSE

originem vulgatum illud proverbium: *Cum tegumento capitis prodis in mundum*, ad proferam fortunam aliquicis significandam: 6. Quod aliquis ex morbo convalefecerit in alteram ejusdem morbi representatione non sit lapsurus, si pro prima vice pectoralium et domo die venierit eferat: 7. Quod quibusdam herbis certa quadam virtus non sint, nisi quando die Nativitatis S. Joannis deceptarunt: 8. Quod non eapedit iter aliquod aggredi ipso die quo seavit alia tempellas, aut luna vix est in certo quadam statu: 9. Quod vinea non sit infinita anno currente intercalari; & sexcentas alias obseruationes ejusdem generis omnino vanas ac prorsus absurdas, de quibus jure dicti potest cum S. Augustino (*g*): *Totum hoc ad cedem infos demonum*. Potuit abque peccato, Chrysolomni Parochus ei praebere fructum aliquod panis benedicti ea de caulinis, propter quam se la petebatur; & licet Chrysolomni illud etiam fummo cum pietas obsequio propter eundem finem comedere. Ratio est, quod haec virtus pani benedicti tributatur, ut non proficit ad foliam dumtaxat animarum salutem, sed etiam ad ipsam corporum sanitatem; ut apertum est ex ipsius verbis, que in benedicendo pane solet Ecclesia adhucere: *Ut omnes ex eo gustantes, inde corporis & anime percipient sanitatem* (*n*), quemadmodum fert vulgaris librorum ritualum formula: *Ut sit omnibus sumentibus salus mentis & corporis, & ergo contra morbos & universas intimorum infidias tutamentum*. Quaz formulis benedictis.

gutuo (c). *Item voc ad coejam ipsos aemores
pertinet, iudicatores animarum sibi subditarum,
et voluntaria fibi ludibriis de hominibus erroribus
exhibentes.* Neque re vera quidam quidam
memorat superstitiones, nisi reliqua quedam
pristina gentilitatis vestigia, & quasi quedam idola
speciei, ut obliterat Origenes (b), & post
Iunius S. Gaudentius Brixienis Episcopus (i): ne-
quias potest iri intias, quia pactum quadam cum
aemone falso implicitum annexum habeant, ut
advertisimus, & quemadmodum declaraverat Do-

polariæ species, ut observat Origenes (*b*), & post
eum S. Gaudentius Brixiensis Epilcopus (*i*): ne-
que potest iri inficias, quin pactum quoddam cum
animone saltem implicitum annexum habeant, ut
nam advertimus, & quemadmodum declarare De-

(n) Ritual.
arificens. rit-
bened. pa-
s.

o) Synod.
emens, c. 7.
ud Philip.
bbe tem. 8.
acil. pag.

(a) Samb. 1. 2.
viro tom. 2.
satu. 12.

minum nostrum, Jesum Christum, Filium tuum, panem vitæ, qui de celo descendit & dat vitam ac salutem mundo & tecum vivit & regnat Deus in unitate Spiritus sancti per omnia secula secularum. Amen. At vero concedi non potest, licet quidquam de benedicto pane offerre verveci, vel cuiilibet alii animali, quod fuisset mortuus rabidi canis apprehensum: quippe panis benedictus ab Ecclesiæ non definetur nisi ad usum fidélium, nullatenus vero ad sanitatem animalium; ut fatus aperte colligitur ex relatibus modo verbis. Atque ita deciditur a quadam insignioris nota Theologo (*a*).
C A S U S VI.

QUINTINUS Nauta cernens Delphinos in superficie mari supernatantes atque in gyros eunt, indubitanter prædicti, brevi futurum, ut terribilis levitas tempestas. Et Euphemianus quidam rusticus, cum circa medium noctem audivisset prope januam suarum adiunctorum canem ululantem, & corvum crocidentem; in animum induxit suum, & affeuerat, brevi futurum, ut aliquis e suis vel consanguineis, vel vicinis decedat. Num ambo viri memorati confici sunt superstitiones, aut peccati quod dicitur divinatio ex augurio vel præfigi?

R E S P O N S.

Ex dictis in superiori decisione de superstitionibus in universum, proposita difficultas facilius omnino quidem dissolvitur: at quoniam hec loci quæstio proponit quodam singulari superstitionis species, quæ consistit in divinatione ex augurio; opera pretium esse ducimus, lucis iterum aliud eidem materiae afferre.

Afferimus igitur, in proposita specie Quintinium non esse condemnandum propter illud, quod ex prognosticis Delphinarum prædictum. At Euphemianum argendum esse superstitionis. Distinguendum namque est auguriorum seu præfigiorum duplex genus: five ex avibus accipientia, five ex aliis quibuslibet animalibus, ex plantis aut ex quibuslibet aliis rebus vel animalis vel inanimatis. Alia naturalia sunt, alia vero nullatenus naturalia.

Auguria naturalia, ea sunt quæ pendent ab ordine, quem Deus in natura rerum instituit, quæque solent homines ex rerum quarrundam eventu conjectare, aut ex quibus ipsi longa tutissimaque rerum experientia subodorari norunt futuros eventus, qui tempore inde sequi conveverunt. Atque ejusmodi est præfigium, quo Quintinus inititur: cunctilicet illud pro comperto atque explorato habent, quotquot maria percurrere assulti sunt, in quocumque tempore, quocumque maris tractu, quibuscumque cali variis inclinationibus, cum jamjam in proximo est ut incitat aliqua tempestas, solet Delphinos in aquarum superficie supernatare, atque se in gyros circumagere. Quæ generis illius auguria, ex quibus certi rerum eventus præfiguntur, qui solent procedere ex causis necessariis & nullatenus liberis, omnino licita sunt, & accipi possunt remoto quocumque superstitionis periculo: quoniam res ex quibus prædicta ejusmodi habentur auguria, eadem juxta rerum ordinem certissime portendunt. Sicut, cum cernuntur huiusmodi verno tempore; inde certo certius inferri potest, futurum ut frigus omnino remittat ad tempus ultimum, quo sunt eadem in priorem suam regionem revoluturae.

Cujus quidem rei præbet argumentum scriptura sacra: quando sic ait (*b*): *Mivus in celo cognovit tempus suum: Turtur & Hirundo & Ciconia cibodierunt tempus aduentus Iui & populus autem meus non cognovit iudicium Domini.*

Auguria, quæ naturalia non sunt, & quæ apte dici possunt artificialia, pendent et contrario ab insana mentis hominum impiorum vel ignorantium deliratione, & sunt vera vestigia ad nos usque perpetua superstitionis, quæ apud omnes paganos antiquitus obtinuerunt, de quibus sic testatur quidam ex ipsorum historiis (*c*): *Apud antiquos, non solum publice, sed etiam privatim nihil gereretur, nisi auspicio prius sumpto. Quam ob caufiam non potest absque crimen iudicari haberi fides, nec eadem adhibere licet ad prædicendum, quod*

pendet vel a divino nutu, vel ab humana voluntate, aut ad suscipiendas vel omitendas res quasdam, quibuscum auguria predicta nullam habent convenientiam naturalem. Indeque est, quod plurimi in locis scripturarum sacræ eadem condemnent: Sapiente nimirum fidem faciente, ita non esse nisi vanitates atque mendacia: (*d*) *Divinatio erroris* eccl. & auguria, mendacia & somnia malefacentium, *st. 5.* vanitas *efi* Deoque eadem interdicente sua Lega, quam dedit antiquo populo suo. (*e*) *Qua de re confundens est S. Thomas (f), qui plurima cum eruditione fuissestoriæ stilo prolequitur omnes diffidat, quæ pertinent ad prædictum genus divinationis.*

Jure prorsus ergo quidam antiquus auctor, quem S. Bonifacius Moguntinus archiepiscopus censuit esse sanctum Augustinum, & cuius opus a plurimis eruditioribus nota Criticis attribuitur sancto Cæsariorum episcopo Arelatensi sic declarat: (*g*) *Auguria nolite obserbare, nec in itinere positi aliquas aviculas attendite; nec ex illarum canu diabolicas divisiones annuntiare presumite. Nam qui prædixit malis, id est, caragis & divinis, auxiliis vel philarctiis & aliis quibuslibet auguriis creditur, etiæ jejunies, etiæ orei, etiæ jugiter ad Ecclesiam currat, etiæ largas elemosynas faciat, etiæ corporisum in omni afflictione suum cruciaverit; nihil ei proderit, quandom illa sacrificia non reliquerit, quia illa impia sacrilegii observatio sua omnia bona obruit & rovertit. Manet ergo certissimum, non posse ab Euphemiano auguris adhiberi fidem, de quibus agitur in proposita specie, sine peccato prorsus ingenti, neque posse absque crimen, infamia & aperta omnino infamitate, attendi ad cantum sive volatum avium, ad ululatum animalium, neque ad alia similia, ad lumeninde prælagum ullum aliqui inserviant: quippe eis posse faustus vel infaustus: quicquid confert, quamquam clamori aut ululatu animalium nihil causæ naturalis subdit, quam eorum instinctus; & demone nihil omnino plerumque iudicem ut ad animos simplicium errorem circumveniendo. Inſtinctus buſuſmodi, ait S. Thomas, (*b*) *cauſantur... etiam ex demonibus, qui utuntur buſuſmodi operationibus brutorum animalium ad implicando animos hominum vanis opiniones. Unde sic concludit: Ergo dicendum, quod omnis buſuſmodi divinatio si extenderit ultra illud, ad quod potest pertinere secundum ordinem naturae, vel divinae providentie, est superstitionis & illicitæ. Cui quidem doctrina totus contentus S. Carolus Borromæus, in primo Concilio Provincialis quod habuit paulo post Tridentinum Concilium celebratus, (*i*) in quo sic ait: *Poenarsumant Episcopi de iis omnibus, qui in itineris ſuſcepitione aut cujusvoi rei infinitio vel progreſſione, dies, tempora & momenta obſervantes, quadrupedum voces, avium gerritum aut volatum notantes... & ſuſcipiendi operis felicitatem augurantur.***

C A S U S VII.

PLACIDIA mulier omnino addicta cultui B. ac sanctissimæ virginis, serotinas preces frequenter, que dum fonduntur, adorationi fidélium exponit sacramentum Sacramentum; solet orationes suas habere eoram imagine quadam virginis, que cernitur in uno quodam facello de eadem Ecclesia, in qua fama est, plurima ac celebata nimis edita fuisse miracula. Nonne condemnanda est præfata mulier tamquam conscientia crassæ prorsus atque intoleranda superstitionis, quippe quæ potius amet suas orationes fundere eoram imagine predicta, quam ante majus Altare, in quo venerandæ Eucharistiae Sacramentum adoracione publice subjecitur?

R E S P O N S.

Certissimum est, si Placidia se se transferat in contemptum istius imaginis, ut ibidem preces suas fundat, considerata tantummodo B. Viri ne tamquam advocate quæ plurimum valeat apud Deum, nullatenus autem eamdem habendo, ut ipsi Christo Iesu potestate parem, neque ipsius coquæmalam; non se prorsus, unde possit illa ratione, superstitionis

S U R D U S & M U T U S.

nisi argui; siquidem in eo casu nihil sentiat, quod ad Orthodoxa fide sit alienum; ac se, eam esse judicans, quæ ex propriorum suorum inopin non audeat ipsummet Iesum Christum compellare suis deprecationibus, posset ex anima abjectissimo humilitatis, atque vero intimoque propria egestatis sensu, ad Sanctissimam virginem confugere, eamque orare, ut se deprecaretur interponens apud suum Filium, ei velit ipsius preces offere, & ab eis infinita bonitate gratias ac virtutes impetrare, quibus ei opus est. At e contrario, si nihil curaret orationes suas habere coram Au-

guissimo Sacramento, atque tota tantum confideret, non quidem in Christo Iesu, sed sanctissima virgine; profecto in manifestum ertorem impingere, & illam speciem superstitionis admitteret, quæ omnino criminofissima est, atque omnibus anathematibus percutienda.

Quæ quidem sic ultro aperta sunt, ut nihilominus sic itaem ullius adjicere pondus auctoritatis.

(A) ASTROLOGIA DIVINANS.
(Vide IMPEDIMENTUM IMPOTENTIAE.)
(Casus 16.)
(Somnium.)

S U R D U S & M U T U S.

D UPLICES sunt Surdi. Alii quidem toto audiendi sensu carent, adeo ut ipsum campanæ sonum audire nequeant, licet ei sint proximi. Illi vero non sunt ita destituti audiendi sensu, ut sibi dicta audire nequeant, modo voce admodum clara alloquamus, imo voce mediocri, ipsis dicendo in aurem ope cornu. Vidimus, & audivimus confitentes plures utrisque genetis.

Alia est surditatis species dicta spiritualis, de qua David loquitur, dicens nonnullos aures occludere inspirationis Spiritus Sancti: *Noluit intelligere, ut bene ageret (*a*): Sed hic titulus restringitur ad surditatem corporalem.*

Vox Mutus derivatur a Graeco *μυτης*, aut a verbo *μυειν*, quod denotat conatum hominis muti, quo cogitato loqui vult, has efferrando syllabas *Mumum*.

At his, Cresci, Lydorum Regis, filius, licet natus mutus, tanta opera naturali enixus est, ut videns militem hostem, suum Parentem in recessu Basilice latenter, interemptum die quo Cyrus Persarum Rex expugnavit Sardes Lydie Metropolim, ejus lingua soluta, exclamaverit hæc effers verba: *Cohibe, miles, ne manus parenti meo inferas.*

Probamus in hoc Titulo Ecclesiam non excludere Surdos & Mutos natos a communicatione Sacramentorum ad eorum salutem necessariorum.

C A S U S P R I M U S.

P AMPHILI, surdi & muti nati periculissimo affecti morbo, parentes celeriter accerunt Lucianum Parochum, eumque rogant ut abholvet illum. Hic Parochus advertens nomine salvary fine fidei & Pamphilus, surdus & mutum naturali, convenienti eius cognitione non imbutum, querit num licet eum abholvere & si sit licetum non posse corpus Christi in Viaticum illi præbere?

R E S P O N S.

Verum est nullum adulterum salvary fine fidei, juxta hæc Evangelii verba (*b*): *Qui vero non credidit, condemnabitur. At boni Theologi est dicere Surdos & mutos natos a summa Dei bonitate imprestatum fidem, quam se componunt ad normam rectæ rationis & lumina naturalis; nec in corde suo suffocant desideria eruditio, quæ inspirat. Nam ait Deus eos illuminat ipse interioris; aut utitur opere cuiusdam causa secunda, id est, aut Angelorum aucto- rum hominum ministerio. Ea est Sancti Thomæ doctrina (*c*), que penitus convenit credendis de infinita Dei bonitate, volentis ut omnes salvantur homines, & salvantis re omnes adultos, qui nullum salutis obicem ponunt: *Hoc enim ad divinam providentiam pertinet, aut hic Sanctus Doctor, ut cuilibet providat de necessariis ad salutem: dammodo ex parte ejus non impedietur; si autem taliter nutritus (icil. in tylvis) dulcum naturalis rationi sequetur in appetitu boni & fugiendi; certissimum est quod ei Deus vel per internum inspirationem revelaret ea que sunt ad credendum necessaria, vel aliquem fidei predicatorum ad eum dirigeret, sicut misit Petrum ad Cornelium Act. X.**

Eamdem hic Sanctus Doctor edocet alibi doctrinam (*d*): *In his quoq; sunt necessaria ad salutem, nunquam Deus querunt suam salutem deinceps vel deficit; nisi ex culpa sua. Unde explicatio eorum quoq; sunt de necessitate salutis, vel divinitus pro-*

*videntur homini per predicatorem fidei... vel per revelationem: quia supposita, in potestate libertatis arbitrii est, ut in adiunctorum fidei crevit. Hæc veritate ratificata ex scriptis Sancti Augustini, hæc dersimilis istis verbis (*e*): *Intelligebant (*f*, S. Cyprianus & Ambrosius) pacificis esse donatum ut nullo rantez c. 25. fobi homini predicanter, per ipsum Deum, vel per fæc. n. 48. Angelos calorum doctrinam fatus accipiant multas vero id esse donationes, ut Deo per homines credant.**

Hic Pater edocet alibi eadem (*f*), ubi de E. ^(g) Id lib. de concepto & gratia c. 1. feb. 2. de veritate a. 2. de fide ad 1. *Et hoc est quod dicitur: *Qui vero non credidit, condemnabitur. At boni Theologi est dicere Surdos & mutum naturali, convenienti eius cognitione non imbutum, querit num licet eum abholvere & si sit licetum non posse corpus Christi in Viaticum illi præbere?**

Theologi eidem inherentes principio, quo Sanctus Thomas suam stabilit doctrinam, dicunt surdum & mutum, qui fulcitur Baptismi, a Deo eruditus interioris de credendis qui-

*butvis, modo lumen non extinguit preccato motu. Alexander Halensis id centet (*b*): *de fide deo vero oportet duci, quod si lumina gratia non fuerit extinguit per peccatum, cum personerit ad per-**

sonam etiam, gratia baptismalis docebatur eum de omnibus, vel implicite, vel explicite credendis, scilicet ut credat quicquid credit Ecclæ, si conservare potest & percipere quid sit Ecclæ. Si autem non; potest sandificatio baptismalis sufficere ad salvum fieri, scit parvulo.

Unde concludimus, si Pamphilus baptizatus quædam præbuerit indicia exteriora fidei fidei, ut vitam vere Catholicam, professionem vero Religionis exteriorum, celebrationem divinorum Officiorum modeliam & reverentem, Lucianum Parochum, non temere credere eum esse institutum inspiratione divina, aut ministro Angelorum, ac proinde ei gratia baptismalis concordere, præterea quodam penitentia signum exhibeat, nec ipsam denegare ei Sacram Communionem, si prodat

(b) Jerem. 8. 7.

(c) Valerius Maxim. lib. 1. c. 1.

(d) S. Th. q. 14. de veritate a. 2. de fide ad 1.

(e) Idem in 2. sent. d. 35. n. 2. a. 1. c. 1.

prodat notas adorationis & reverentias in hoc augustinum Mysterium, & his signis exterioribus significet se spiritualiter hunc cibum secernere a materiali. (a) Modo enim hujusmodi homines docescant veritatis, quas Catechismus Diccefanus docent de hoc augusto Sacramento, non conciendunt est Deum & Ecclesiam perfectione exigere eruditioem; quem primis in faculis Ecclesia ad communionem Corporis & languinis Iesu Christi admittebat infantes ipsorum ubera iugentes: confutendo, que etiamnam viger in Ecclesia Graeca, testibus Arcadio & Leone Alladio, illustribus Autoribus Gracis, & quam plures Ecclesiae Latinae peculiares obserabant duodecimo in saeculo. Sed omnis argumentis & veteritate desumptis, quae dictis patricontentur, notum est hodiennum concedi Sanctum Vaticanicum regis, qui postquam quæsiverint, mente defecerint, quid amministrari potest fine illo irreverenter periculo.

Et Augustinus (e), aliis cogitata & cognita. Nec (e)s. Aug. ad illa causa est nobis significans; id est, signi dandi, nisi ad deprendendum & trahendum in alterius animum, quo animo gerit is qui signum dat. Et quidem, adjungit hic Sanctus, bruta ipsa patefactum alius natura sensa ... Habent etiam bestie inter se signa quibus produnt appetitum animi sui. Nam & gallus galinaceus, reperio cibo, dat signum vocis gallinae, ut accurrat, & columbus gemiu columbam vocat. Cur igitur homines, uero & auxilio rationis pollentes, requirent cogitata nota facere signis & gestibus; & faciliorem oculato licet locanda & auditu privato, cognitionem praebere.

At qui ratio imbuendi nobis apertissima videtur usus imaginum, quæ praeterim obiiciunt 1. Creationem hominis. 2. Ortum Iesu Christi. 3. Ejus adorationem a Pafcoribus & Magis exhibantur. 4. Praincipia miracula per vitam mortalem edita. 5.

C A S U S . I I .

CLODIONIS Parochi in Parœcia est adolescen-
furdus & mutus, cuius salutem non providet, ob-
tendens cum nulla posse ratione edoceri ad salu-
tem necessaria. Hic Parochus nonne peccat?

R E S P O N

Existimamus Clodium gravissime peccare, quoniam certum sit natum sordum & mutum posse congruente imbuī scientia precipuarum Religionis veritatum, varia adhibendo signa docendis conscientia. Nam ut verba sunt lingua qua aures afficiuntur, ita alia signa sunt loquela oculorum, significantur, quibus inter se homines sua sensa comunicant, inquit Sanctus Augustinus (b), quedam de Dott. Chir. pertinent ad oculorum sensum, pleraque ad animam, pascuntur ad exterius sensum. Sicut igitur eruditur verbi mutus non sordus, ita mutus & sordus, difficilis quidem, imbuīt signis & gestibus convenientibus, modo oculis non privetur: signis intitulatis ut patentes & innotescant, docente Sam-
(b) 8. Aug. 1. f. 3.
fundo & mutuo obijcendi seorsim ordinē prænato: & appondi lunt gestis cuique convenienti, tanquam aptissimi producentis actibus adorationis, reverentiae, timoris, gaudii, doloris aliquorumque hujusmodi, qui adjuncti toti cultui exteriori, quem vident Deo & Sacra Eucharistia & Fidelibus præstūtum, valent latere eos immobile momentissimis Religionis Mysteriis, adjuvante Dei gratia, ipsi non defutata, modo peccati obicem non ponant, ut iam auctoritatibus reverendissimis demonstravimus.

Andegaves men. Julianus.

S U S P E N S I O N S

SUSPENSIO, Vox Ecclesiastica, est censura Ecclesiastica, qua Clericus, peccati ingentis reus, punitur privatione usus Ordinis, aut Officii, aut administrationis Beneficii, id est, possessionis, aut perceptionis fructuum illi annexorum, sive ex toto, aut ex parte, sive ad tempus, aut in sempiternum: (r) Polm. 3. 2. Suspendo, inquit Polmanus (e), est censura, privans Clericum usum Ordinis, Beneficii, & Officii Clericalis ex toto, vel ex parte.

Ex hac definitione distingueda est triplex suspensio, scilicet Ordinis, Officii, & Beneficii. Prima privat Officiis actualibus Ordinum receptorum. Secunda privat usu Jurisdictionis, ceterorumque omnium Clerici officiorum, ratione cuiusdam Beneficii, aut Muneris Ecclesiastici. Tertia privat fructibus, tum amplis, & decimis, cum distributionibus, ut & aliis commodis huic Beneficio, aut muneri annexis.

Hac triplex suspensio potest simul exprimi sententia Superioris, & tunc suspensio vocatur totalis, alias partialis dicitur.

Priore sic definit Polmanus (*f*), *Suspensio totalis*, est censura privans Clericum usum Ordinis, Beneficiorum & Officiorum Clericalium, & posteriorem, *Suspensio partialis* est censura, privans Clericum usum Ordinaturum, vel Beneficiorum Officiorum tantum. Utraque est mera pena, quia finis praecipuus est punitio criminis ab eo, in quem incidit, perpetrati.

Suspensio ab Ordine superiori tantum non extenditur ad suspensionem ab Ordinibus inferioribus. Sic Sacerdos, suspensus solum a celebratione Missa potest licite munia Subdiaconi, & Diaconi obire, quod veteri inititut Ecclesiaz usui, qua pluribus in Conciliis Sacerdotes, in pœnam peccatorum, redigebat ad simplicem usum Ordinum inferiorum. Sed huic et diametro opponitur suspensio ab usu Ordinis inferioris: nam ex æquo ad suspensionem ab usu Ordinis superioris extenditur, adeo ut Clericus, a Diaconatu suspensus, nullum posse gerere Ordinem superiorem, sine irregularitate, quod hac inititut Juris regula: *Cui non licet quod minus est, nec ei licere debet, quod est maius*: in primis, quam Ordinum gerere superiore nequit sine quodam actu Ordinis inferioris, ut legerre Epistolam aut Evangelium in Missa; officia quæ sunt Subdiaconatu aut Diaconatu propria.

Existimat Polmanus (4) Sacerdotem, a Diaconatu suspensum tantum, posse (4) Id. iiii.
verisimiliter officia Sacerdotii obire, quæ eum non tangunt, ut concionem ha-
bere, administrare Sacraenta Baptismi solemnis, Pœnitentia, Eucharistia &
Extrema Unctionis.

Suspensio affixa ei qui eam incurrit, inhæret quamcumque aliā petat Diocesis: & propterea Concilium Antiochenum (b) interminatur Episcopo pœnas gravissimas, qui isti Clerico permittit in sua Diocesi fungi officiis Ordinum, a quibus suspenſum declaravit Episcopus Diocesanus: & is est etiamnum Ecclesiae ulus. Quod ita est, ut declaratus a Beneficio suspensus judicio juridico, eamdem ob causam suspendatur a Beneficiis quæ alia in Diocesi haberet; quia hic Beneficiarius, ob suam sedem subditus Episcopo qui eum declaravit suspensum, & hac suspensiōne ut jam diximus, ipsi inhærente, majore non valet facultate administrandi Beneficia aliis in Diocesibus, quam in Diocesi in qua fedet, sita.

Addendum est translatione aut permutatione necessario supponente jus ad Beneficium, Beneficiario suspenso non licere secundum Canones transferre aut permutare; quam ipsi non licet sine jure, cuius usu cum privavit suspensio. Interim ex Jurisprudentia Parlamentorum Gallicorum, potest, licet sententia spoliatus, transferre, donec privatus fuerit iudicio definitivo. Eadem Jurisprudentia faveat quoque usui fructuum.

Clericus suspensus fit ipso jure 1. in Diœcessibus Gallicis, in quibus Episcopi hanc statuerunt penam in eos qui se instituicurarunt titulo simulati Beneficii, aut titulo paterno facto: alias non incurrit suspensionem, licet eo in casu latam a Bulla Romani Pontificis S. Pii V. quia haec Bulla in hoc regno non est usu recepta, ut observat Cabassutius (c) & ut indicat decisio D. de Sainte Beuve (d).

2. In eundo sacros Ordines ante statutam legitimam , aut extra tempus-
tum a Canonibus , aut sine litteris dimissoriis Episcopi Dioecesani .

3. Eodem die duos ineundo Ordines sacros.

⁴ Sacrum ineundo Ordinem ante Ordinem sacram ipsi inferiorem, ut Dia-
conatum ante Subdiaconatum; aut Sacerdotium ante Diaconatum (e). Eadem
est ratio eorum, qui multatæ excommunicatione: aut rei simoniacæ in quem-
dam veniunt Ordinem (f).

5. Qui , alio in eorum locum suspecto furtive, subrepticie a ea curant ut instituantur (g).

6. Curando ut creentur ab Episcopo qui notorie est excommunicatis aut interdictis denuntiatus (b).

7. Suscipiendo Ordines ab Episcopo , qui abdicavit Episcopatum & officia Episcopalia (i).

9. Quivis Sacerdos secularis: aut Regularis, celebrans matrimonium aut travag. An-
benedictionem adhibens nuptialem alias Parœciæ hominibus, sine licentia Pa-
rochi aut Episcopi contrahentium (1) (K.)

^{(1) Conc. T. 24. c. 1.} Ha sunt præcipua Juris suspensiones. Plures alias silentio prætermittimus, quas videtur est in corpore Iuris Canonici, tacentes latas a statutis & editiis Episcoporum.

Videre quoque est in textibus heic laudatis, quibus in casibus Regulares in currunt suspensionem (m).

Quicumque suspensi ab Ordine, & quibusdam fungentes Ordinis sui officios peccant mortaliter, & incurvant irregularitatem (*n*). alienans, l. 4. Clem. c. Religiosi de auxiliis.

Ad hæc sciendum, præter pœnam: quam incurruunt violantes suspensionem ab usu Ordinum, præter peccatum mortale eos incurtere irregularitatem.

Obseruandum est nos dicere: fufpensionem ab ufo Ordinum . Nam fuf-
pensio a jurisdictione litigiosa non ponitur irregularitate: quum simplex Cle-
rius qui nullos fufcepit Ordines ⁽ⁿ⁾ Inac. I. decimis 1.
1. 3. tit. 13.

ricus, qui nulos iacept Ordines, eam exercere potest. Eadem est ratio et ceterum, qui, suspensi a Beneficio, ejus tamen percipiunt fructus, faciunt locaciones aut alijs hujusmodi funguntur officiis ei annexis: nam, licet illis non licet sine gravi peccato, non incurrit tamen irregularitatem. *Navar.* Idem in cap. *Cu-*
sterni, 1. de-
fendent & iudicant in causa, 2. scilicet 1.

non fecerat gravata pessum, non incuravit talium irregularitatem. Navar
rus & vulgus ceterorum Canonistarum assenserunt idem de eo, qui, suspensus
ab Officio concionem habendi, violat suspensionem: quia, inquit, hoc
ministerium non adhaeret Ordini ita, ut quandoque nequeat utiliter credi
simplici Clerico tonfurta insignito, ut illustre exemplum nobis praebeat Dominus
Abbas Gaillard, qui, nullo constitutus in Ordine, conciones habuit, cum
communicas ministerias.

licentia multorum Galliae Antistitum, ad octogesimum usque annum, in omnibus Missionibus, quas in corum confecit Diocesisibus.

C A S U S P R I M U S.

ARCHAMBAUDUS Citta-Nova, urbis Ifriæ, Episcopus, nominatio declaratus suspensus ab Ordine, vel a Jurisdictione, quia contulerat Diaconatum & Sacerdotium eodem die in subdivisione Diocesanum, potest ne hoc non obstante fungi quibusdam officiis Episcopalis?

R E S P O N S.

In Jure duabus diversissima sunt Ordo & Jurisdictione. Ideo quia penitentia sunt odia, qualimilitantur; suspensus ab Ordine numquam censetur suspensus a Jurisdictione (*& vice versa*), nisi jurisdictione necessario affigatur vinculo usui Ordinis, ut Sacramento Poenitentia, quod Sacerdoti, ab Ordine suspensus, non licet administrare.

Dicendum igitur ad difficultatem propositum, Archambaudum solummodo suspensem ab Ordine, non posse reapse pontificale pompam celebrare, nec Ordines conferre, nec conferare Ecclesiæ, nec Altaria; quia hujusmodi officia sunt potestatis Ordinis, quo supponitur suspensus: sed potest facere partes Jurisdictionis Episcopalis, ut propinquare ad Beneficii, & ea conferre quorum collatio a se pendet, probare Confessarios, dicere suspensem, interdictum & excommunicacionem, & ab iis absolvore in foro exteriori tantum; quia haec omnia officia, non Ordinis, sed Jurisdictionis sunt partes.

Contra, declarato suspensi solum a Jurisdictione

licet facere quaque pars Ordinis, non vero partes Jurisdictionis. Verum addere interest, Episcopum a pontificibus suspensem, 1. non posse cum apparatu pontificali celebrare, etiam si licet fine uero ornati pontificali, & modo celebrandi sacerdotibus solito; id est, sine mitra, fine pallio, & alio apparatu Episcopi proprium, ut videatur illud exemplum in Concilio, a Leone IX. Rhemis collecto an. 1049. Rege Henrico I. in quo Patres hujus Concilii Episcopo Nannetensi, quatenus si monaco remoto, permisimus fungi solum officio Sacerdotis, ut haec habent verba. Accedens denique (Episcopi) Nannetensi, confessus est genitorem suum, Episcopum fuisse crivitatem, & in ejus vita dominum Episcopi se perceperit, mortuo illi subrogatum per largitionem pecunie: qua propter iudicio Synodi, sublatu anno & pastorali pedo, privatus est Pontificis ministerio, condonato ei interventibus Episcopis tantummodo Presbyterio Officio. 2. Non posse confirmationem conferre, nec ullum Ordinem, nec conferre Ecclesiæ, Altaria, Calices. Haec est sententia Panormitanæ & Silvestri de Prio, eum (a) silvestri laudantis, & Autoris, qui collegit & inlaicum v. suspensi, q. editit Colloquio Andegavensi (*b*): qui, iisdem 5. & apud eum Panormi,

(b) Colloq. Andeg. mensis Augusti, 1700. p. 249. Secunda: quia omnes Sacerdotii partes sunt nobiliores & eminentiores partibus Diaconatus, ut officia Diaconatus superant præstantia partes Subdiaconatus: & eam ab rem, cui munia Diaconatus interdicta, censetur privatus jure usus Sacerdoti. Cum majora intelligentur illi prohibita, quibus vetita sunt minoria: sic dicit Innocentius III. ad Episcopum Londonensem scribens (*c*): quod isti intelliguntur, quam maior necessario conneccitum cum minore, ut in hoc capitulo Ordo superior supponit inferiorem, quatenus ejus basim. Hoc tam intelligitur, inquit Bonacina (*K*), quando maior habeat connectionem cum minori, tunc quia superior (*K*) Bonacina tradit. de censuris, disputat. puncto 2. n. 7. tom. 1.

Observe juvatum nullam suspensionem in Episcopum incidere, nisi nominatio denuncietur, ut alibi dicimus.

C A S U S II.

METRODORUS Parocchia ruralis Parochus in popinam divertit ut baſilico vieti duos exciperet amicos, contra Edictum Episcopi, omnibus Clericis cauponam interdicentis, pena suspensio ipso facto, ad semestre, & a quo ab solvi faciliatatem fibi servavit. 1. Peccat non mortaliter: 2. Est ne suspensus non solum ab usu factorum Ordinum, sed & ab omnibus Parochi partibus: 3. A quo potest, absolvit in foro Poenitentia?

R E S P O N S.

Antequam huic sit difficultati fatis, sciendum

est 1. Suspensionem, in genere, esse censuram, qua Clericus privatur uia Ordinum & Beneficii, ex toto, aut tantum ex parte, ad sempiternum aut ad tempus præstitutum, in prenam peccati grandis ab eo commissi. 2. Triplicem esse suspensionem (*e*). Prima, dicta ab Ordine, cum privat (*e*) Nav. Manual. c. 27. n. 154. secunda, dicta ab Officio, cum priva officii Beneficii aut Muneris, quo gaudet in Ecclesia, causa impositis. Tertia, a Theologis, atque Canonistis (*a* a Beneficio, Clericum privat Officio & Jurisdictione Clericalibus, ipsi demandatis ex Beneficio & Munere, de quo est prouisus; immo fratribus, saltem ex parte, quando Beneficium est sacerdotale: Episcopo de parte statuere valente in gratiam præpositi qui fungetur muneribus Sacerdoti.

Hoc posito, respondemus 1. Metrodorum peccavisse mortaliter, ut probatur his S. Gregorii verbis (*d*): *Si quis venient contra decretum Episcopi, (d) s. Greg. in cap. 8. q. 2. de missione & obitu in Concl. Agath. 2. de morte & obitu lib. 1. t. 33.*

Non potest facere partes Jurisdictionis Episcopalis, ut propinquare ad Beneficii, & ea conferre quorum collatio a se pendet, probare Confessarios, dicere

suspensem, interdictum & excommunicacionem, & ab iis absolvore in foro exteriori tantum;

quia haec omnia officia, non Ordinis, sed Jurisdictionis sunt partes.

Contra, declarato suspensi solum a Jurisdictione

licet facere quaque pars Ordinis, non vero partes Jurisdictionis. Verum addere interest, Episcopum a pontificibus suspensem, 1. non posse cum apparatu pontificali celebrare, etiam si licet fine uero ornati pontificali, & modo celebrandi sacerdotibus solito; id est, sine mitra, fine pallio, & alio apparatu Episcopi proprium, ut videatur illud exemplum in Concilio, a Leone IX. Rhemis collecto an. 1049. Rege Henrico I. in quo Patres hujus Concilii Episcopo Nannetensi, quatenus si monaco remoto, permisimus fungi solum officio Sacerdotis, ut haec habent verba. Accedens denique (Episcopi) Nannetensi, confessus est genitorem suum, Episcopum fuisse crivitatem, & in ejus vita dominum Episcopi se perceperit, mortuo illi subrogatum per largitionem pecunie: qua propter iudicio Synodi, sublatu anno & pastorali pedo, privatus est Pontificis ministerio, condonato ei interventibus Episcopis tantummodo Presbyterio Officio. 2. Non posse confirmationem conferre, nec ullum Ordinem, nec conferre Ecclesiæ, Altaria, Calices. Haec est sententia Panormitanæ & Silvestri de Prio, eum (a) silvestri laudantis, & Autoris, qui collegit & inlaicum v. suspensi, q. editit Colloquio Andegavensi (*b*): qui, iisdem 5. & apud eum Panormi,

(f) Concil. Meldeni in can. Nemo 41.

(g) Nav. Manual. c. 27. n. 154.

(h) Leg. Qui indigena, q. 2. de factis, de factis.

(i) Innoc. III. cap. 8. q. 2. de factis.

(j) In cap. Sacro Lib. 5. tit. 33.

(k) In cap. 8. de factis.

(l) In cap. 8. de factis.

(m) Leg. In. 1. de legibus.

(n) Aristoteles & Plato (n).

(o) Reg. 1. de regul. justis in e.

(p) Odia restringi, & favores corveni ampliari.

Quoniam Episcopo licet statuto includere Clericos majores, & minores, tutus est hanc ut & minores, in difficultate, eum, confundere, ab eo querere mentem statuti, & ad ejus decimationem se accommorate, nam solus est Legislator mitem legis aperiare, ut habet lex Romana, in margine laudata (m), & dicunt Aristoteles & Plato (n).

(q) Idem in. Cod. de legibus.

(r) Aristoteles.

(s) Ethicorum Platonis de Re.

(t) Admonitio Ordinum suscepit.

(u) In cap. 8. de factis.

(v) In cap. 8. de factis.

(w) In cap. 8. de factis.

(x) In cap. 8. de factis.

(y) In cap. 8. de factis.

(z) In cap. 8. de factis.

(aa) In cap. 8. de factis.

(bb) In cap. 8. de factis.

(cc) In cap. 8. de factis.

(dd) In cap. 8. de factis.

(ee) In cap. 8. de factis.

(ff) In cap. 8. de factis.

(gg) In cap. 8. de factis.

(hh) In cap. 8. de factis.

(ii) In cap. 8. de factis.

(jj) In cap. 8. de factis.

(kk) In cap. 8. de factis.

(ll) In cap. 8. de factis.

(mm) In cap. 8. de factis.

(nn) In cap. 8. de factis.

(oo) In cap. 8. de factis.

(pp) In cap. 8. de factis.

(qq) In cap. 8. de factis.

(rr) In cap. 8. de factis.

(ss) In cap. 8. de factis.

(tt) In cap. 8. de factis.

(uu) In cap. 8. de factis.

(vv) In cap. 8. de factis.

(ww) In cap. 8. de factis.

(xx) In cap. 8. de factis.

(yy) In cap. 8. de factis.

(zz) In cap. 8. de factis.

(aa) In cap. 8. de factis.

(bb) In cap. 8. de factis.

(cc) In cap. 8. de factis.

(dd) In cap. 8. de factis.

(ee) In cap. 8. de factis.

(ff) In cap. 8. de factis.

(gg) In cap. 8. de factis.

(hh) In cap. 8. de factis.

(ii) In cap. 8. de factis.

(jj) In cap. 8. de factis.

(kk) In cap. 8. de factis.

(ll) In cap. 8. de factis.

(mm) In cap. 8. de factis.

(nn) In cap. 8. de factis.

(oo) In cap. 8. de factis.

(pp) In cap. 8. de factis.

(qq) In cap. 8. de factis.

(rr) In cap. 8. de factis.

(ss) In cap. 8. de factis.

(tt) In cap. 8. de factis.

(uu) In cap. 8. de factis.

(vv) In cap. 8. de factis.

(ww) In cap. 8. de factis.

(xx) In cap. 8. de factis.

(yy) In cap. 8. de factis.

(zz) In cap. 8. de factis.

(aa) In cap. 8. de factis.

(bb) In cap. 8. de factis.

(cc) In cap. 8. de factis.

(dd) In cap. 8. de factis.

(ee) In cap. 8. de factis.

(ff) In cap. 8. de factis.

(gg) In cap. 8. de factis.

(hh) In cap. 8. de factis.

(ii) In cap. 8. de factis.

(jj) In cap. 8. de factis.

(kk) In cap. 8. de factis.

(ll) In cap. 8. de factis.

(mm) In cap. 8. de factis.

(nn) In cap. 8. de factis.

(oo) In cap. 8. de factis.

(pp) In cap. 8. de factis.

(qq) In cap. 8. de factis.

(rr) In cap. 8. de factis.

(ss) In cap. 8. de factis.

(tt) In cap. 8. de factis.

(uu) In cap. 8. de factis.

(ww) In cap. 8. de factis.

(xx) In cap. 8. de factis.

(yy) In cap. 8. de factis.

(zz) In cap. 8. de factis.

(aa) In cap. 8. de factis.

(bb) In cap. 8. de factis.

(cc) In cap. 8. de factis.

(dd) In cap. 8. de factis.

(ee) In cap. 8. de factis.

(ff) In cap. 8. de factis.

(gg) In cap. 8. de factis.

(hh) In cap. 8. de factis.

(ii) In cap. 8. de factis.

(jj) In cap. 8. de factis.

(kk) In cap. 8. de factis.

(ll) In cap. 8. de factis.

(mm) In cap. 8. de factis.

(nn) In cap. 8. de factis.

(oo) In cap. 8. de factis.

(pp) In cap. 8. de factis.

(qq) In cap. 8. de factis.

(rr) In cap. 8. de factis.

(ss) In cap. 8. de factis.

(tt) In cap. 8. de factis.

(uu) In cap. 8. de factis.

(ww) In cap. 8. de factis.

(xx) In cap. 8. de factis.

(yy) In cap. 8. de factis.

(zz) In cap. 8. de factis.

(aa) In cap. 8. de factis.

(bb) In cap. 8. de factis.

(cc) In cap. 8. de factis.

(dd) In cap. 8. de factis.

(ee) In cap. 8. de factis.

(ff) In cap. 8. de factis.

(gg) In cap. 8. de factis.

(hh) In cap. 8. de factis.

(ii) In cap. 8. de factis.

(jj) In cap. 8. de factis.

(kk) In cap. 8. de factis.

(ll) In cap. 8. de factis.

(mm) In cap. 8. de factis.

(nn) In cap. 8. de factis.

(oo) In cap. 8. de factis.

(pp) In cap. 8. de factis.

(qq) In cap. 8. de factis.

(rr) In cap. 8. de factis.

(ss) In cap. 8. de factis.

(tt) In cap. 8. de factis.

(uu) In cap. 8. de factis.

(ww) In cap. 8. de factis.